

2. ลักษณะการประกอบธุรกิจ

2.1 ความเป็นมาและพัฒนาการที่สำคัญ

2.1.1 ความเป็นมา

บริษัทฯ ได้จัดตั้งขึ้นในปี 2504 โดยได้เข้าทำสัญญาจัดสร้างและประกอบกิจการ โรงกลั่นน้ำมันที่อำเภอศรีราชา ในรูปแบบการสร้าง-บริหาร-โอน (Build-Operate-Transfer : BOT) เป็นระยะเวลา 20 ปีกับกระทรวงอุตสาหกรรม บริษัทฯ เริ่มประกอบกิจการ โรงกลั่นน้ำมันในปี 2507 เมื่อการก่อสร้าง โรงกลั่นน้ำมันหน่วยแรก (TOC-1) แล้วเสร็จ ด้วยกำลังการกลั่นน้ำมันดิบจำนวน 35,000 บาร์เรลต่อวัน พร้อมใช้หน่วยแตกโมเลกุลด้วยสารเร่งปฏิกิริยา (Fluidized Catalytic Cracking Unit)

ในปี 2510 บริษัทฯ ได้รับอนุมัติจากรัฐบาลในการขยายโรงกลั่นน้ำมัน และในปี 2513 บริษัทฯ สามารถเพิ่มกำลังการกลั่นน้ำมันอีก 30,000 บาร์เรลต่อวัน โดยการสร้างโรงกลั่นน้ำมันหน่วยที่สอง (TOC-2) พร้อมหน่วยแตกโมเลกุลด้วยความร้อน (Thermal Cracking Unit) ทำให้บริษัทฯ มีกำลังการกลั่นน้ำมันรวมทั้งสิ้น 65,000 บาร์เรลต่อวันจนเมื่อครบอายุของสัญญาในปี 2524 ในวันที่ 18 กันยายน 2524 บริษัทฯ ได้ทำการโอนคืนทรัพย์สินของบริษัทฯ ซึ่งได้แก่กรรมสิทธิ์ในที่ดินและ โรงกลั่นน้ำมัน TOC-1 และ TOC-2 ให้แก่กระทรวงอุตสาหกรรมตามเงื่อนไขในสัญญาจัดสร้างและประกอบกิจการ ในปีเดียวกันนี้เอง รัฐบาลได้ตัดสินใจที่จะขยายกิจการการกลั่นน้ำมัน และดำเนินกิจการดังกล่าวโดยการเข้าร่วมถือหุ้นในบริษัทฯ ในอัตราร้อยละ 49 ในนามของหน่วยงานน้ำมันของภาครัฐ ซึ่งต่อมาเปลี่ยนเป็น บมจ. ปตท. ส่วนโครงสร้างผู้ถือหุ้นของบริษัทฯ ในขณะนั้น ได้แก่ บริษัท เชลล์ ปิโตรเลียม เอ็น.วี. (Shell Petroleum N.V.) ถือหุ้นในอัตราร้อยละ 15 บริษัท คาลเท็กซ์ เทรคคิง แอนด์ ทรานสปอร์ตเรชั่นคอร์ปอเรชั่น (Caltex Trading & Transportation Corporation) ถือหุ้นในอัตราร้อยละ 5 สำนักงานทรัพย์สินส่วนพระมหากษัตริย์ ถือหุ้นในอัตราร้อยละ 2 และผู้ถือหุ้นเดิมและผู้ถือหุ้นเอกชนรายย่อยอื่น ๆ ถือหุ้นรวมกันในอัตราร้อยละ 29 และจากนั้นบริษัทฯ ได้ขอเช่าที่ดินและ โรงกลั่นน้ำมันจากกระทรวงอุตสาหกรรม

ในปี 2532 หลังจากที่บริษัทฯ ได้ทำการติดตั้งหน่วยแตกโมเลกุลด้วยสารเร่งปฏิกิริยาโดยใช้ไฮโดรเจนร่วม (Hydrocracking Complex) และหน่วยผลิตอื่น ๆ แล้ว ทำให้บริษัทฯ มีกำลังการกลั่นน้ำมันเพิ่มขึ้นจาก 65,000 บาร์เรลต่อวันเป็น 90,000 บาร์เรลต่อวัน ในวันที่ 11 กันยายน 2535 บริษัทฯ ได้ทำการซื้อทรัพย์สินโรงกลั่นน้ำมันที่บริษัทฯ เช่าอยู่ คือ โรงกลั่นน้ำมัน TOC-1 และ TOC-2 จากกระทรวงอุตสาหกรรม และได้เข้าทำสัญญาเช่าที่ดินจากกรมธนารักษ์เป็นระยะเวลา 30 ปีสิ้นสุดวันที่ 10 กันยายน 2565

ภายหลังจากการขยายกิจการ โรงกลั่นน้ำมันครั้งที่ 2 เป็นที่เรียบร้อยในปี 2536 โรงกลั่นน้ำมันของบริษัทฯ กลายเป็นโรงกลั่นน้ำมันเดี่ยว (Single-Site) ที่ใหญ่ที่สุด และเป็นโรงกลั่นน้ำมันแบบคอมเพล็กซ์ (Complex Refinery) ที่ดีที่สุดแห่งหนึ่งในประเทศ ด้วยกำลังการกลั่นน้ำมันดิบถึง 190,000 บาร์เรลต่อวัน โดยมีหน่วยเพิ่มออกเทนด้วยสารเร่งปฏิกิริยา (Continuous Catalyst Regeneration Platformer) จำนวน 2 หน่วยและหน่วยเปลี่ยนแปลงสภาพโมเลกุล (Conversion Unit) ที่สำคัญจำนวน 3 หน่วยเพื่อช่วยยกระดับคุณภาพของผลิตภัณฑ์ปิโตรเลียม ซึ่งได้แก่หน่วยแตกโมเลกุลด้วยสารเร่งปฏิกิริยาโดยใช้ไฮโดรเจนร่วม (Hydrocracking Unit) หน่วยแตกโมเลกุลด้วยสารเร่งปฏิกิริยา (Fluidized Catalytic Cracking Unit) และหน่วยแตกโมเลกุลด้วยความร้อน (Thermal Cracking Unit) นอกจากนี้ บริษัทฯ ได้เพิ่มกำลังการผลิตของหน่วยกลั่นน้ำมันดิบ (Crude Distillation Unit) ให้มีกำลังการกลั่นน้ำมันอีก 15,000 บาร์เรลต่อวันในปี 2537 ภายหลังจากที่บริษัทฯ ได้ติดตั้งหน่วยแตกโมเลกุลด้วยสารเร่งปฏิกิริยาโดยใช้ไฮโดรเจนร่วม (Hydrocracking Complex) หน่วยที่สองและหน่วยผลิตอื่น ๆ เป็นที่เรียบร้อยแล้ว ทำให้กำลังการกลั่นน้ำมันดิบ ซึ่งรวมกระบวนการกลั่นวัตถุดิบชั้นกลางของบริษัทฯ เพิ่มขึ้นจาก 205,000 บาร์เรลต่อวัน เป็น 220,000 บาร์เรลต่อวันในปัจจุบัน

2.1.2 พัฒนาการที่สำคัญในช่วง 5 ปีที่ผ่านมา

ปี 2542

- บริษัทฯ ได้เข้าทำสัญญาบริการรับจ้างกลั่นน้ำมันปิโตรเลียมดิบ (Head of Agreement for Crude Oil Processing) กับ บมจ. ปตท. โดย บมจ. ปตท. จะเป็นผู้จัดหาน้ำมันปิโตรเลียมให้กับบริษัทฯ และบริษัทฯ จะให้บริการรับจ้างกลั่นน้ำมัน โดยคิดค่าธรรมเนียมการให้บริการรับจ้างกลั่นน้ำมันจาก บมจ. ปตท.

ปี 2543

- ศาลล้มละลายกลางได้อนุมัติแผนฟื้นฟูกิจการของบริษัทฯ ในเดือนมีนาคม
- ในเดือนเมษายน บริษัทฯ ได้บรรลุข้อตกลงในสัญญาหลักในการปรับโครงสร้างหนี้กับสถาบันการเงินหลายแห่ง ทำให้บริษัทฯ มีเงินทุนหมุนเวียนจากการดำเนินงานเพียงพอที่จะชำระหนี้สินหลังจากที่ได้มีการปรับโครงสร้างหนี้แล้ว และเพียงพอสำหรับการดำเนินงาน และบริษัทฯ ได้จัดทะเบียนเพิ่มทุนเป็น 18,965 ล้านบาท แบ่งเป็น 1,896,527,873 หุ้น โดยจัดสรรหุ้นเพิ่มทุนให้แก่เจ้าหนี้ตามสัญญาหลักในการปรับโครงสร้างหนี้ และ บมจ. ปตท.
- บริษัทฯ ได้เข้าทำสัญญา POCSA กับ บมจ. ปตท. โดย บมจ. ปตท. ตกลงที่จะเสนอซื้อผลิตภัณฑ์ปิโตรเลียมสำเร็จรูปในปริมาณอย่างน้อยร้อยละ 49.99 ของกำลังการกลั่นน้ำมันของบริษัทฯ
- บริษัทฯ ได้เพิ่มเงินลงทุนใน บจ.ไทยออยล์มารีน จำนวน 625 ล้านบาท ซึ่งยังคงทำให้บริษัทฯ ถือหุ้นจำนวนร้อยละ 100 ของทุนจดทะเบียนของ บจ.ไทยออยล์มารีน
- บริษัทฯ ร่วมมือกับบริษัท อัลลายแอนซ์ รีไฟเนอรี จำกัด (Alliance Refinery Co., Ltd.) และ บมจ. บางจาก ดำเนินโครงการขนส่งน้ำมันดิบร่วมกัน (Co-loading of Crude Cargoes) ซึ่งเป็นโครงการที่ช่วยบริษัทฯ ประหยัดต้นทุนได้มากกว่า 3 ล้านดอลลาร์สหรัฐฯ ในปีดังกล่าว

ปี 2544

- บริษัทฯ ได้เข้าทำสัญญา Feedstock Throughput Agreement กับเอสโซ่ โดยเอสโซ่ได้ก่อสร้างท่อขนส่งเชื่อมต่อกับท่อผูกเรือน้ำลึก (SMB) ของบริษัทฯ ไปยังถึงเก็บวัตถุดิบของเอสโซ่ เพื่อรับวัตถุดิบจากเรือบรรทุกน้ำมันขนาดใหญ่ (Very Large Crude Carrier หรือ VLCC) ในปริมาณสูงสุดปีละ 40 ล้านบาร์เรล
- บริษัทฯ ได้เข้าทำสัญญาซื้อขายผลิตภัณฑ์ปิโตรเลียมสำเร็จรูปกับ คาลเท็กซ์ และ เชลล์ ตามลำดับ
- บริษัทฯ ได้ซื้อหนี้สินก่อนกำหนดตามที่ระบุไว้ในสัญญาหลักในการปรับโครงสร้างหนี้ ในราคาส่วนลดด้วยเงินสดรวมทั้งสิ้น 4,953 ล้านบาท

ปี 2545

- เริ่มเปิดดำเนินการท่อเชื่อมของเอสโซ่เพื่อรองรับการขนส่งวัตถุดิบจากทุ่งผุ่กเรือ่น้ำลึกของบริษัทฯ กับเอสโซ่
- บริษัทฯ ได้ดำเนินโครงการเพิ่มประสิทธิภาพในการจัดการไฮโดรคาร์บอน (Hydrocarbon Management Review หรือ HMR) ร่วมกับที่ปรึกษา SGSI โดยสามารถนำเสนอแผนงานเพื่อเพิ่มผลกำไรได้ประมาณ 15 ล้านดอลลาร์สหรัฐต่อปีหรือประมาณ 20 เซนต์ต่อบาร์เรล
- บริษัทฯ และ บมจ. บางจาก ได้ทำสัญญาซื้อขายแลกเปลี่ยนลอง เรสิดิว (Long Residue) ที่ผลิตได้โดย บมจ. บางจากกับน้ำมันเตาที่ผลิตได้โดยบริษัทฯ เพื่อนำลอง เรสิดิวเข้าสู่หน่วยเปลี่ยนแปลงสภาพโมเลกุล (Conversion Unit) และแปลงสภาพเป็นน้ำมันสำเร็จรูปที่มีมูลค่าสูงขึ้น ในขณะที่เดียวกัน การแลกเปลี่ยนลอง เรสิดิว กับน้ำมันเตานี้ ทำให้ลดปริมาณการส่งออกน้ำมันเตาของบริษัทฯ

ปี 2546

- บริษัทฯ ได้เข้าทำสัญญาซื้อขายก๊าซ CCR Net Gas จากหน่วยเพิ่มค่าออกเทนด้วยสารเร่งปฏิกิริยา (Continuous Catalyst Regeneration Platformer) จากเอสโซ่ โดยจะนำก๊าซดังกล่าวเข้ากระบวนการผลิตเพื่อแยกก๊าซไฮโดรเจนและนำก๊าซไฮโดรเจนที่ได้ไปใช้ป็นวัตถุดิบส่วนหนึ่งในการแปลงสภาพผลิตภัณฑ์ในกระบวนการผลิต
- บริษัทฯ นำร่องผลิตน้ำมันดีเซลกัมมะถันต่ำ (350 ส่วนในล้านส่วน) ออกสู่ตลาดเพื่อรองรับข้อกำหนดคุณภาพน้ำมันดีเซลใหม่ซึ่งมีผลบังคับใช้ในต้นปี 2547 เพื่อลดมลพิษจากรถยนต์
- บริษัทฯ ได้เพิ่มความสามารถในการรับวัตถุดิบของหน่วยมิกซ์โซลีนส์จาก 3,000 ตันต่อวัน เป็น 4,500 ตันต่อวัน และเพิ่มกำลังการผลิตมิกซ์โซลีนส์จาก 1,000 ตันเป็น 1,300 ตันต่อวัน
- บริษัทฯ ได้ซื้อหนี้ค้ำก่อนกำหนดตามที่ระบุไว้ในสัญญาหลักในการปรับโครงสร้างหนี้ ในราคาส่วนลดด้วยเงินสดรวมทั้งสิ้น 3,359 ล้านบาท
- ในเดือนกันยายนและในเดือนธันวาคม บริษัทฯ ได้ชำระหนี้ระยะยาวก่อนกำหนดรวมทั้งสิ้น 2,919 ล้านบาทให้เจ้าหนี้
- บริษัทฯ ได้เข้าทำสัญญาซื้อขายผลิตภัณฑ์ปิโตรเลียมสำเร็จรูปกับเชลล์ (หลังจากที่เชลล์ได้สิ้นสุดการระผูกพันตามสัญญาซื้อขายผลิตภัณฑ์ในปี 2544)

ปี 2547

- ในเดือนเมษายน บริษัทฯ ได้จัดหาเงินกู้ยืมใหม่ (Refinance) ซื้อหนี้ค้ำและแลกเปลี่ยนหนี้เงินกู้ยืมระยะยาวเพื่อเพิ่มความยืดหยุ่นในทางการเงิน และลดต้นทุนเงินกู้ยืมในอัตราที่สะท้อนสินเชื่อที่แข็งแกร่งตามลำดับ
- ในเดือนมิถุนายน บริษัทฯ ได้ชำระหนี้ก่อนกำหนดประมาณ 100 ล้านดอลลาร์สหรัฐ

2.2 ภาพรวมการประกอบธุรกิจ

บริษัทฯ ประกอบธุรกิจ โรงกลั่นน้ำมันปิโตรเลียมเพื่อจำหน่ายผลิตภัณฑ์ปิโตรเลียมสำเร็จรูปแบบเดี่ยว (Single-Site) ที่ใหญ่ที่สุดในประเทศ โดยโรงกลั่นน้ำมันของบริษัทฯ ซึ่งตั้งอยู่ที่อำเภอศรีราชา จังหวัดชลบุรี เป็นโรงกลั่นที่มีประสิทธิภาพสูงสุดแห่งหนึ่งในภูมิภาคเอเชียแปซิฟิก ปัจจุบัน บริษัทฯ มีกำลังการกลั่นน้ำมันปิโตรเลียมประมาณ 220,000 บาร์เรลต่อวัน คิดเป็นประมาณร้อยละ 21 ของกำลังการกลั่นน้ำมันปิโตรเลียมทั้งหมดในประเทศ

นอกจากนี้ บริษัทฯ ยังประกอบธุรกิจอื่นผ่านการถือหุ้นในบริษัทต่าง ๆ ซึ่งประกอบธุรกิจผลิตไฟฟ้า ธุรกิจน้ำมันหล่อลื่นพื้นฐาน ธุรกิจการผลิตพาราไซลีน และธุรกิจขนส่งน้ำมันและผลิตภัณฑ์ปิโตรเคมี โดยบริษัทฯ มีการกระจายการลงทุนเพื่อเป็นการกระจายความเสี่ยงและเพื่อเพิ่มเสถียรภาพด้านรายได้ ณ วันที่ 30 มิถุนายน 2547 บริษัทฯ มีบริษัทย่อยและบริษัทอื่นที่บริษัทฯ ถือหุ้นอยู่ ดังนี้

บริษัทย่อย/บริษัทอื่นที่บริษัทฯ ถือหุ้นอยู่	ประเภทธุรกิจ	ถือหุ้นร้อยละ
บจ. ไทยออยล์มารีน ⁽¹⁾	ประกอบกิจการเป็นผู้ขนส่งน้ำมันปิโตรเลียมและผลิตภัณฑ์ปิโตรเคมีทางน้ำ	100 ⁽²⁾
บจ. ไทยออยล์เพาเวอร์ ⁽³⁾	ประกอบกิจการผลิตไฟฟ้า	55
บจ. ผลิตไฟฟ้าอิสระ ⁽⁴⁾	ประกอบกิจการผลิตไฟฟ้า	56 ⁽⁵⁾
บจ. ไทยพาราไซลีน ⁽⁶⁾	ประกอบกิจการผลิตปิโตรเคมี (โรงงานผลิตสารพาราไซลีน)	20 ⁽⁷⁾
บมจ. ไทยลูบเบส ⁽⁸⁾	ประกอบกิจการผลิตน้ำมันหล่อลื่นพื้นฐาน	13
บจ. ท่อส่งปิโตรเลียมไทย ⁽⁹⁾	ประกอบธุรกิจขนส่งน้ำมัน โดยระบบขนส่งทางท่อ	9

หมายเหตุ

- (1) ในปี 2546 และงวดหกเดือนแรกของปี 2547 บจ. ไทยออยล์มารีน มียอดขายจำนวน 779 ล้านบาท และ 419 ล้านบาท ตามลำดับ
- (2) หุ้นจำนวนร้อยละ 0.01 ถือโดยผู้บริหารของบริษัทฯ หลายท่านซึ่งเป็นผู้เริ่มก่อการบริษัทฯ ตามที่กฎหมายกำหนดไว้
- (3) ผู้ถือหุ้นรายอื่นของ บจ. ไทยออยล์เพาเวอร์ ได้แก่ บริษัท ปตท. สผ. อินเตอร์เนชั่นแนล จำกัด ถือหุ้นร้อยละ 26 และบริษัท อิเล็กทริก เพาเวอร์ ดีเวลลอปเม้นท์ จำกัด ถือหุ้นร้อยละ 19 ทั้งนี้ ในปี 2546 และงวดหกเดือนแรกของปี 2547 บจ. ไทยออยล์เพาเวอร์ มียอดขายจำนวน 2,782 ล้านบาท และ 1,438 ล้านบาท ตามลำดับ
- (4) ผู้ถือหุ้นของ บจ. ผลิตไฟฟ้าอิสระ ได้แก่ บจ. ไทยออยล์เพาเวอร์ ซึ่งถือหุ้นร้อยละ 56 บริษัท ยูโนแคล เอเชีย แปซิฟิก เวเนเจอร์ส จำกัด ถือหุ้นร้อยละ 24 และบริษัท ซิเมนส์ เอจี ถือหุ้นร้อยละ 20 ปัจจุบัน บริษัท ซิเมนส์ เอจี ได้ทำสัญญาขายหุ้นใน บจ. ผลิตไฟฟ้าอิสระให้แก่ บมจ. ปตท. เมื่อวันที่ 30 เมษายน 2547 ทั้งนี้ ในปี 2546 และงวดหกเดือนแรกของปี 2547 บจ. ผลิตไฟฟ้าอิสระมียอดขายจำนวน 4,945 ล้านบาท และ 2,254 ล้านบาท ตามลำดับ
- (5) บริษัทฯ ถือหุ้นใน บจ. ไทยออยล์เพาเวอร์ ร้อยละ 55 และ บจ. ไทยออยล์เพาเวอร์ ถือหุ้นใน บจ. ผลิตไฟฟ้าอิสระ ร้อยละ 56
- (6) ผู้ถือหุ้นรายอื่นของ บจ. ไทยพาราไซลีน ได้แก่ บริษัท เอ็มโอซี โฮลดิ้ง (ประเทศไทย) จำกัด ถือหุ้นร้อยละ 46 บมจ. ปตท. ถือหุ้นร้อยละ 23 และผู้ถือหุ้นอื่น ๆ อีกร้อยละ 11
- (7) จำนวนรวมหุ้นสามัญและหุ้นบุริมสิทธิที่บริษัทฯ ถือหุ้นอยู่ใน บจ. ไทยพาราไซลีน
- (8) ผู้ถือหุ้นรายอื่นของ บมจ. ไทยลูบเบส ได้แก่ บมจ. ปตท. ถือหุ้นร้อยละ 55 บริษัท นิปปอนออยล์ คอร์ปอเรชั่น ถือหุ้นร้อยละ 22 และผู้ถือหุ้นอื่น ๆ อีกร้อยละ 10
- (9) ผู้ถือหุ้นรายอื่นของ บจ. ท่อส่งปิโตรเลียมไทย ได้แก่ บมจ. ปตท. ถือหุ้นร้อยละ 33 เอสโซ่ ถือหุ้นร้อยละ 21 เชลล์ ถือหุ้นร้อยละ 15 บริษัท คาลเท็กส์ เทเรคคิง แอนด์ ทรานสปอร์ต คอร์ปอเรชั่น ถือหุ้นร้อยละ 10 และผู้ถือหุ้นอื่น ๆ อีกร้อยละ 12

2.3 โครงสร้างรายได้

บริษัทฯ มีรายได้จากธุรกิจกลั่นน้ำมันเป็นหลัก นอกจากนี้ บริษัทฯ ยังมีรายได้จากธุรกิจผลิตไฟฟ้า และธุรกิจขนส่งน้ำมัน และผลิตภัณฑ์ปิโตรเคมีโดยมีรายละเอียดปรากฏตามตารางแสดงรายได้ดังต่อไปนี้

	รอบปีสิ้นสุดวันที่ 31 ธันวาคม						หน่วย: ล้านบาทยกเว้นอัตราร้อยละ	
	2544		2545		2546		รอบหกเดือนสิ้นสุดวันที่ 30 มิถุนายน 2547	
	จำนวนเงิน	ร้อยละของมูลค่าขายสุทธิ	จำนวนเงิน	ร้อยละของมูลค่าขายสุทธิ	จำนวนเงิน	ร้อยละของมูลค่าขายสุทธิ	จำนวนเงิน	ร้อยละของมูลค่าขายสุทธิ
ขายสุทธิ								
1. ธุรกิจกลั่นน้ำมัน ⁽¹⁾	69,459	89	96,407	93	139,327	95	81,628	96
2. ธุรกิจผลิตไฟฟ้า	9,717	12	8,080	8	7,719	5	3,686	4
3. ธุรกิจขนส่งน้ำมันและผลิตภัณฑ์ปิโตรเคมี	444	0	576	1	790	1	447	1
หัก รายการระหว่างกัน	(1,872)	(2)	(1,937)	(2)	(1,887)	(1)	(882)	(1)
รวม	77,748	100	103,126	100	145,949	100	84,879	100
กำไรขั้นต้นหักค่าใช้จ่ายในการขายและบริหาร								
1. ธุรกิจกลั่นน้ำมัน ⁽¹⁾	(2,617)	(3)	1,091	1	4,057	3	7,294	9
2. ธุรกิจผลิตไฟฟ้า	1,965	3	1,237	2	776	1	459	0
3. ธุรกิจขนส่งน้ำมันและผลิตภัณฑ์ปิโตรเคมี	0	0	11	0	(19)	0	(4)	0
หัก รายการระหว่างกัน	308	0	336	0	535	0	219	0
รวม	(344)	0	2,675	3	5,349	4	7,968	9
รายรับอื่น⁽²⁾								
1. ธุรกิจกลั่นน้ำมัน ⁽¹⁾	2,813	4	1,992	2	5,331	4	865	1
2. ธุรกิจผลิตไฟฟ้า	470	1	353	1	1,696	1	57	0
3. ธุรกิจขนส่งน้ำมัน และผลิตภัณฑ์ปิโตรเคมี	5	0	2	0	17	0	2	0
หัก รายการระหว่างกัน	(853)	(1)	(678)	(1)	(1,136)	(1)	(275)	(0)
รวม	2,435	3	1,669	2	5,905	4	649	1

หมายเหตุ

- (1) รวมค่าบริการรับจ้างกลั่นน้ำมัน ในปี 2544 และ 2545 จำนวน 285 ล้านบาท และ 1,163 ล้านบาทตามลำดับ
- (2) ประกอบด้วย กำไรจากอัตราแลกเปลี่ยนเงินตราต่างประเทศ ส่วนแบ่งกำไรจากเงินลงทุน ตามวิธีส่วนได้เสีย กำไรจากการจำหน่ายเชื้อเพลิงก่อนกำหนดค่าสินไหมทดแทนสุทธิ

2.4 ข้อได้เปรียบในการแข่งขัน

บริษัทฯ เชื่อว่าข้อได้เปรียบในการแข่งขันที่สำคัญของบริษัทฯ มีดังนี้

โรงกลั่นน้ำมันขนาดใหญ่ที่มีกระบวนการกลั่นน้ำมันแบบคอมเพล็กซ์ (Complex Refinery)

โรงกลั่นน้ำมันของบริษัทฯ เป็นโรงกลั่นน้ำมันเดี่ยว (Single-Site) ที่ใหญ่ที่สุดในประเทศ ซึ่งมีกระบวนการกลั่นน้ำมันแบบคอมเพล็กซ์ (Complex Refinery) ที่สุดแห่งหนึ่งในภูมิภาคเอเชีย แปซิฟิก โดยมีกำลังการกลั่นน้ำมันดิบและวัตถุดิบอื่น ๆ ได้ประมาณ 220,000 บาร์เรลต่อวัน คิดเป็นประมาณร้อยละ 21 ของกำลังการกลั่นทั้งหมดในประเทศ กระบวนการกลั่นน้ำมันดิบของบริษัทฯ ได้รับการสนับสนุนทางด้านเทคนิคจาก SGSI ซึ่งเป็นบริษัทที่ให้คำแนะนำทางด้านเทคนิคชั้นนำของโลก ซึ่งบริษัทฯ ได้รับข้อมูลทางด้านเทคโนโลยี รวมถึงได้รับการฝึกอบรมจากบริษัทดังกล่าวเป็นเวลากว่า 40 ปี ในปัจจุบัน SGSI เป็นผู้ให้บริการทางด้านเทคนิคแก่โรงกลั่นน้ำมันประมาณ 50 แห่งทั่วโลก ซึ่งโรงกลั่นน้ำมันของบริษัทฯ เป็นส่วนหนึ่งของแหล่งข้อมูลทางเทคนิคให้กับโรงกลั่นน้ำมันดังกล่าว ในการที่บริษัทฯ มีโรงกลั่นน้ำมันแบบคอมเพล็กซ์ (Complex Refinery) ที่ใช้เทคโนโลยีขั้นสูงนี้ทำให้บริษัทฯ สามารถผลิตผลิตภัณฑ์ปิโตรเลียมสำเร็จรูปและวัตถุดิบปิโตรเคมีที่มีราคาและคุณภาพสูงจากน้ำมันดิบ 1 บาร์เรล ได้มากกว่าโรงกลั่นน้ำมันแบบพื้นฐาน (Hydro-Skimming Refinery) ซึ่งไม่มีหน่วยแตกโมเลกุล (Cracking Facilities)

ในปัจจุบัน โรงกลั่นน้ำมันของบริษัทฯ ที่อำเภอศรีราชามีหน่วยกลั่นน้ำมันดิบ (Crude Distiller) จำนวน 3 หน่วย ซึ่งมีกำลังการกลั่นรวมกันถึง 205,000 บาร์เรลต่อวัน และมีหน่วยที่ใช้วัตถุดิบขั้นกลาง (Intermediate Feedstocks) ในการกลั่นน้ำมันจำนวน 15,000 บาร์เรลต่อวัน มีหน่วยเพิ่มออกเทนด้วยสารเร่งปฏิกิริยา (Continuous Catalyst Regeneration Platformer) จำนวน 2 หน่วยด้วยกำลังการผลิตรวมกัน 50,000 บาร์เรลต่อวัน หน่วยเพิ่มค่าออกเทนด้วยสารเร่งปฏิกิริยาโดยใช้ไฮโดรเจนร่วม (Isomerization Unit) ที่มีกำลังการผลิตจำนวน 21,500 บาร์เรลต่อวัน หน่วยแตกโมเลกุลด้วยสารเร่งปฏิกิริยาโดยใช้ไฮโดรเจนร่วม (Hydrocracking Unit) จำนวน 2 หน่วยด้วยกำลังการผลิตจำนวน 47,600 บาร์เรลต่อวัน หน่วยแตกโมเลกุลด้วยสารเร่งปฏิกิริยา (Fluidized Catalytic Cracking Unit) ด้วยกำลังการผลิตจำนวน 10,300 บาร์เรลต่อวัน หน่วยแตกโมเลกุลด้วยความร้อน (Thermal Cracking Unit) ด้วยกำลังการผลิตจำนวน 19,300 บาร์เรลต่อวัน หน่วยมิกซ์ไซลีนส์ (Mixed-Xylenes) ด้วยกำลังการผลิตจำนวน 34,300 บาร์เรลต่อวัน หน่วยกำจัดสารปนเปื้อนในน้ำมันเบนซิน (Hydrotreating Unit) จำนวน 3 หน่วย ด้วยกำลังการผลิตรวมกัน 74,900 บาร์เรลต่อวัน หน่วยกลั่นสุญญากาศ (High Vacuum Distillation Unit) จำนวน 3 หน่วยด้วยกำลังการผลิตรวมกันจำนวน 95,000 บาร์เรลต่อวัน หน่วยกำจัดสารปนเปื้อนในน้ำมันดีเซล (Hydrodesulfurization Unit) จำนวน 2 หน่วยด้วยกำลังการผลิตรวมกันจำนวน 74,000 บาร์เรลต่อวันและหน่วยเสริมการผลิตอื่น ๆ ที่ช่วยให้บริษัทฯ สามารถผลิตผลิตภัณฑ์ปิโตรเลียมสำเร็จรูปได้ตามความต้องการของลูกค้า โรงกลั่นน้ำมันของบริษัทฯ ได้ถูกออกแบบให้มีหน่วยเปลี่ยนแปลงสภาพโมเลกุล (Conversion Unit) ผลิตผลิตภัณฑ์ต่าง ๆ เพื่อช่วยเพิ่มความสามารถในการผลิต น้ำมันเชื้อเพลิงเครื่องบิน และน้ำมันดีเซล (Middle Distillate Products) ซึ่งน้ำมันดีเซลเป็นน้ำมันเชื้อเพลิงหลักที่ใช้ภายในประเทศ ดังนั้น สัดส่วนของผลิตภัณฑ์สำเร็จรูปของบริษัทฯ จึงสอดคล้องกับความต้องการของผลิตภัณฑ์ในประเทศ โดยในปี 2546 และงวดหกเดือนแรกของปี 2547 ปริมาณการขายผลิตภัณฑ์น้ำมันชนิดเบา (Light Products) อันได้แก่ แก๊สปิโตรเลียมเหลว มิกซ์ไซลีนส์ น้ำมันเบนซิน ไร้สารตะกั่ว Reformate และ Isomate คิดเป็นประมาณร้อยละ 32 และ ร้อยละ 33 ของปริมาณการขายของบริษัทฯ ตามลำดับ และผลิตภัณฑ์น้ำมันเชื้อเพลิงเครื่องบิน และน้ำมันดีเซล (Middle Distillate Products) คิดเป็นประมาณร้อยละ 57 และร้อยละ 56 ของปริมาณการขายของบริษัทฯ ตามลำดับ ในช่วงเวลาเดียวกัน น้ำมันชนิดหนัก ซึ่งประกอบด้วยน้ำมันเตา ลอจ เรสิดิว (Long Residue) และยางมะตอย ซึ่งเป็นผลิตภัณฑ์ที่มีกำไรต่ำที่สุดนั้น มีปริมาณการขายร้อยละ 11 และ ร้อยละ 11 ของปริมาณการขายของบริษัทฯ ตามลำดับ

โรงกลั่นน้ำมันของบริษัทฯ ถูกออกแบบมาให้สามารถใช้ประโยชน์จากวัตถุดิบที่ใช้ในการผลิตสูงสุดและให้ได้ผลิตภัณฑ์ปิโตรเลียมสำเร็จรูปเพื่อจำหน่ายในประเทศมากที่สุด ซึ่งทำกำไรให้มากกว่าการส่งออกไปยังตลาดในต่างประเทศ บริษัทฯ สามารถปรับเปลี่ยนผลิตภัณฑ์ที่ผลิตเพื่อจำหน่ายตามเงื่อนไขของตลาดในประเทศในช่วงเวลาต่าง ๆ กัน จึงทำให้บริษัทฯ มีกำไรจากการกลั่นขั้นต้นที่สูง หากรัฐบาลได้ออกกฎหมายเกี่ยวกับคุณภาพผลิตภัณฑ์ที่เข้มงวดมากขึ้นในอนาคต โดยเฉพาะอย่างยิ่งการลดระดับเบนซีน (Benzene) และปริมาณกำมะถันในน้ำมันเบนซีนไร้สารตะกั่ว และการลดระดับปริมาณกำมะถันในน้ำมันดีเซล บริษัทฯ มั่นใจว่าโรงกลั่นน้ำมันของบริษัทฯ แบบคอมเพล็กซ์ (Complex Refinery) จะสามารถปฏิบัติตามข้อกำหนดที่เปลี่ยนแปลงของภาครัฐเพื่อให้สอดคล้องกับนโยบายสิ่งแวดล้อมหรือกฎหมายอื่น ๆ ด้วยต้นทุนที่ต่ำ ปัจจุบัน อัตราส่วนของ Upgrading-to-Refining (Upgrading-to-Refining Ratio) ซึ่งเป็นอัตราส่วนของความสามารถในการเพิ่มคุณค่าน้ำมันทั้งหมดของโรงกลั่นน้ำมันต่อกำลังการกลั่นน้ำมันดิบโดยรวม คิดเป็นประมาณร้อยละ 73 อัตราส่วนดังกล่าวคำนวณโดยการนำผลรวมของกำลังการกลั่นของหน่วยแตกโมเลกุลด้วยสารเร่งปฏิกิริยาโดยใช้ไฮโดรเจนร่วม (Hydrocracking Unit) หน่วยแตกโมเลกุลด้วยสารเร่งปฏิกิริยา (Fluidized Catalytic Cracking Unit) หน่วยแตกโมเลกุลด้วยความร้อน (Thermal Cracking Unit) หน่วยเพิ่มออกเทนด้วยสารเร่งปฏิกิริยา (Continuous Catalyst Regeneration Platforming Unit) และหน่วยเพิ่มออกเทนด้วยสารเร่งปฏิกิริยาโดยใช้ไฮโดรเจนร่วม (Isomerization Unit) หาค่าด้วยกำลังการกลั่นน้ำมันดิบของหน่วยกลั่น อัตราส่วนของ Hydrotreating-to-Refining (Hydrotreating-to-Refining Ratio) ซึ่งเป็นอัตราส่วนของความสามารถของโรงกลั่นน้ำมันในการลดกำมะถันที่ต่ำลงในอนาคตประมาณร้อยละ 96 โดยอัตราดังกล่าวคำนวณจากการนำผลรวมของกำลังการผลิตของหน่วยแตกโมเลกุลด้วยสารเร่งปฏิกิริยาโดยใช้ไฮโดรเจนร่วม (Hydrocracking Unit) หน่วยกำจัดสารปนเปื้อนในน้ำมันเบนซีน (Hydrotreating Unit) และหน่วยกำจัดสารปนเปื้อนในน้ำมันดีเซล (Hydrodesulfurization Unit) หาค่าด้วยกำลังการกลั่นน้ำมันดิบทั้งหมด

นอกจากนี้ โรงกลั่นน้ำมันของบริษัทฯ ยังได้รับการออกแบบให้มีความยืดหยุ่นสูงในการใช้วัตถุดิบประเภทต่าง ๆ แม้ว่าชนิดของวัตถุดิบที่เลือกใช้จะขึ้นอยู่กับราคาและผลตอบแทน แต่บริษัทฯ ยังคงสามารถที่จะใช้น้ำมันดิบเพื่อใช้ในการกลั่นได้หลายประเภท อาทิ ประเภทเบา (Light) กลาง (Medium) หนัก (Heavy) และ น้ำมันดิบที่มีปริมาณกำมะถันสูง (Sour Crude Oil) จากภูมิภาคตะวันออกกลาง เอเชียตะวันออก (Far East) และแอฟริกาตะวันตก ซึ่งก่อให้เกิดผลกำไรสูงสุดต่อบริษัทฯ และเป็นข้อได้เปรียบในการแข่งขันที่จะทำให้ธุรกิจของบริษัทฯ มีกำไรสูงสุด

บริษัทฯ เชื่อว่าโรงกลั่นน้ำมันของบริษัทฯ ยังมีโครงสร้างค่าใช้จ่ายที่มีความได้เปรียบในการแข่งขันสูงโดยค่าใช้จ่ายในการดำเนินงานที่เป็นเงินสด (Cash Operating Cost) ในปี 2546 เท่ากับ 0.56 ดอลลาร์สหรัฐต่อบาร์เรล กลุ่มโรงกลั่นที่มี SGSI เป็นที่ปรึกษาจะมีการเปรียบเทียบค่าใช้จ่าย โดยพิจารณาจากค่าใช้จ่ายดำเนินการต่อกำลังการผลิตที่ได้ใช้ (Utilized Equivalent Distillation Capacity) ซึ่งจะเรียกว่า Non-Energy Cash Cost ซึ่งทั้ง Cash Operating Cost และ Non-Energy Cash Cost จะไม่รวมค่าใช้จ่ายเกี่ยวกับพลังงาน แต่จะรวมค่าใช้จ่ายในการซ่อมบำรุงรักษา ตามรายงานการประเมินผลการปฏิบัติงานประจำปี 2546 ของ SGSI บริษัทฯ มี Non-Energy Cash Cost ในปี 2546 อยู่ในระดับต่ำสุดแห่งหนึ่งในบรรดาโรงกลั่นขนาดใหญ่แบบคอมเพล็กซ์ (Complex Refinery) และจากรายงานดังกล่าวยังแสดงให้เห็นอีกด้วยว่า บริษัทฯ มีค่าใช้จ่ายในการบำรุงรักษาค่าที่ต่ำสุดแห่งหนึ่งในบรรดาโรงกลั่นขนาดใหญ่แบบคอมเพล็กซ์ (Complex Refinery) ที่มี SGSI เป็นที่ปรึกษาอีกด้วย ค่าใช้จ่ายในการบำรุงรักษาดังกล่าวรวมถึงค่าใช้จ่ายในการตรวจสอบ การทดสอบ การแก้ไขและการบำรุงรักษาเพื่อป้องกัน การหยุดเดินเครื่องการผลิต ไม่ว่าจะไปตามกำหนดหรือไม่ก็ตาม การบำรุงรักษากรณีพิเศษและที่เลื่อนมาจากกำหนดเดิม และการปรับปรุงอุปกรณ์และกระบวนการผลิต (Plant Change) รวมถึงการเปลี่ยนสารเร่งปฏิกิริยา (Catalyst Handling) และการทำความสะอาดโรงกลั่นน้ำมัน กลยุทธ์ในการบำรุงรักษาของบริษัทฯ คือต้องใช้ทีมงานที่มีทักษะสูงในการติดต่อจัดการกับผู้รับเหมาในพื้นที่ทั้งสำหรับการบำรุงรักษาทั่วไปและครั้งใหญ่ (Major Turnaround) ดังนั้น บริษัทฯ จึงสามารถดำรงความพร้อมในการผลิต (Operation Availability) ให้อยู่ในระดับสูงได้ โดยมี Non-Energy Cash Cost และค่าใช้จ่ายในการบำรุงรักษาที่ต่ำกว่าบริษัทอื่น ๆ ในกลุ่ม SGSI นอกจากนี้ ความพร้อม

ในการผลิตซึ่งวัดจากระยะเวลาเฉลี่ยต่อปีที่พร้อมจะทำการผลิตของบริษัทฯ รวมถึงการบำรุงรักษา ทั้งที่เป็นการบำรุงรักษาตามที่วางแผนไว้ และการบำรุงรักษานอกแผนทุกประเภท และการหยุดเดินเครื่องตามที่กฎหมายกำหนด จึงอยู่ในเกณฑ์ที่ค่อนข้างสูงตามข้อมูลจากแหล่งเดียวกัน ทั้งนี้ บริษัทฯ มีแผนที่จะปิดซ่อมบำรุง หน่วยกลั่นน้ำมันหน่วยต่าง ๆ ทุก ๆ 3 ถึง 6 ปี เพื่อดำรงความพร้อมในการผลิต กำหนดการปิดซ่อมบำรุงยังขึ้นอยู่กับแผนการเปลี่ยนสารเร่งปฏิกิริยา การออกแบบกระบวนการผลิต และคุณสมบัติของแต่ละหน่วยในโรงกลั่นน้ำมัน บริษัทฯ คาดว่าจะปิดซ่อมบำรุง CDU-3 ครั้งต่อไปในไตรมาสที่สี่ของปี 2549

สถานที่ตั้งของโรงกลั่นน้ำมันที่เข้าถึงเครือข่ายการส่งมอบผลิตภัณฑ์ที่สะดวก

โรงกลั่นน้ำมันของบริษัทฯ ตั้งอยู่ใกล้ท่าเรือน้ำลึกแหลมฉบังที่อำเภอศรีราชา จังหวัดชลบุรี ซึ่งตั้งอยู่ห่างจากกรุงเทพมหานครไปทางตะวันออกเฉียงใต้ประมาณ 124 กิโลเมตร ระบบท่อลำเลียงที่สามารถขนส่งผลิตภัณฑ์ได้หลายชนิด (Multi-Product Pipeline) ของ บจ. ท่อส่งปิโตรเลียมไทยนั้น มีความสามารถในการลำเลียงถึง 26,000 ล้านลิตรต่อปี และมีความยาวจากอำเภอศรีราชา จังหวัดชลบุรี ผ่านเขตลำลูกกาไปถึงท่าอากาศยานดอนเมือง และไปถึงจังหวัดสระบุรี ซึ่งเป็นแหล่งที่ตั้งของคลังน้ำมันของผู้ประกอบการจำหน่ายน้ำมันส่วนมาก ระบบท่อลำเลียงดังกล่าวนี้จะขยายไปยังท่าอากาศยานสุวรรณภูมิ ซึ่งจะเป็นท่าอากาศยานนานาชาติแห่งใหม่แทนท่าอากาศยานดอนเมืองในปลายปี 2548 สถานที่ตั้งโรงกลั่นน้ำมันของบริษัทฯ ทำให้ผู้ซื้อผลิตภัณฑ์สามารถใช้เครือข่ายการส่งมอบผลิตภัณฑ์ที่สะดวกและทำให้ผู้ซื้อผลิตภัณฑ์ปิโตรเลียมสำเร็จรูปจากบริษัทฯ สามารถรับสินค้าผ่านทางระบบท่อลำเลียงของ บจ. ท่อส่งปิโตรเลียมไทย ซึ่งเป็นบริษัทร่วมทุนของบริษัทฯ ได้ด้วยค่าใช้จ่ายที่ไม่สูงมากนัก และยังสามารถขนส่งผลิตภัณฑ์โดยการขนส่งทางบกและทางเรือ ดังนั้น ลูกค้าน้ำมันของบริษัทฯ จึงสามารถรับสินค้าของบริษัทฯ ด้วยวิธีการขนส่งแบบต่าง ๆ ใกล้กับสถานที่ตั้งของตน และสามารถจัดจำหน่ายและกระจายผลิตภัณฑ์ด้วยต้นทุนที่ต่ำไปยังบริเวณที่มีความต้องการผลิตภัณฑ์ปิโตรเลียมสำเร็จรูปสูง ซึ่งรวมถึง กรุงเทพมหานคร และศูนย์กลางในแต่ละภูมิภาคของประเทศ

สาธารณูปโภคที่สำคัญเพียงพอที่พร้อมสำหรับการขยายธุรกิจ

บริษัทฯ มีสาธารณูปโภคที่สำคัญที่สามารถใช้ในการขยายธุรกิจกลั่นน้ำมัน ธุรกิจปิโตรเคมี และผลิตไฟฟ้า โรงกลั่นน้ำมันของบริษัทฯ ประกอบไปด้วยหน่วยการกลั่นน้ำมันหลายหน่วย ซึ่งทำให้บริษัทฯ สามารถซ่อมแซมและบำรุงรักษาหน่วยการกลั่นน้ำมันบางหน่วยได้โดยไม่กระทบต่อกระบวนการผลิตโดยรวม ทำให้เกิดความมั่นคงในการผลิต และสามารถรักษาอัตราการใช้กำลังการผลิต (Utilization Rate) ได้อย่างมีประสิทธิภาพสูงสุด ที่ดินที่บริษัทฯ ได้ทำการเช่าหรือเป็นเจ้าของนั้น มีเนื้อที่เพียงพอสำหรับการประกอบกิจการในปัจจุบันและสำหรับรองรับแผนการขยายกิจการ ซึ่งรวมถึงแผนการขยาย CDU-3 เพื่อเพิ่มกำลังการกลั่นน้ำมันอีก 50,000 บาร์เรลต่อวัน รวมถึงขยายหน่วยกลั่นอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการรวมธุรกิจและการขยายการผลิตของ บจ. ไทยพาราไซลีน นอกจากนี้ บริษัทฯ ยังมีที่ดินซึ่งพร้อมสำหรับการก่อสร้างโรงไฟฟ้าขนาด 1,400 เมกะวัตต์ (แม้ว่าบริษัทฯ ยังมิได้รับสัมปทานในการสร้างโรงไฟฟ้าในปัจจุบัน) นอกจากนี้โรงกลั่นน้ำมันของบริษัทฯ จะเชื่อมต่อกับระบบลำเลียงผลิตภัณฑ์น้ำมันภายนอกแล้ว โรงกลั่นน้ำมันของบริษัทฯ ยังเชื่อมต่อกับท่อส่งก๊าซธรรมชาติขนาด 28 นิ้ว สายส่งไฟฟ้าขนาด 230 กิโลโวลต์ และท่อส่งน้ำดิบ (Raw Water Pipeline) ขนาด 16 นิ้วและขนาด 28 นิ้วจากอ่างเก็บน้ำใกล้เคียง

ความสัมพันธ์ที่ดีกับลูกค้า

ลูกค้าส่วนใหญ่ของบริษัทฯ เป็นลูกค้าที่ได้ดำเนินการธุรกิจกับบริษัทฯ เป็นเวลากว่าสิบปี บริษัทฯ จำหน่ายผลิตภัณฑ์ปิโตรเลียมสำเร็จรูปในประเทศให้แก่บริษัทน้ำมันขนาดใหญ่ 3 รายประกอบด้วย บมจ. ปตท. เซลล์ และ คาลเท็กซ์ มีมูลค่าการจำหน่ายคิดเป็นสัดส่วนรวมร้อยละ 44 ร้อยละ 51 ร้อยละ 63 และร้อยละ 60 ของมูลค่าขายสุทธิของบริษัทฯ ในปี 2544 2545 และ 2546 และในงวดหกเดือนแรกของปี 2547 ตามลำดับ โดยเฉพาะอย่างยิ่ง บริษัทฯ ได้จำหน่ายสินค้าให้แก่ บมจ. ปตท. ร้อยละ 17 ร้อยละ 30 ร้อยละ 45 และร้อยละ 47 ของมูลค่าขายสุทธิของบริษัทฯ ในปี 2544 2545 และ 2546 และในงวดหกเดือนแรกของปี

2547 ตามลำดับ ในปี 2546 บริษัทฯ จำหน่ายสินค้าให้กับเชลล์ คาลเท็กซ์ บจ. ไทยพาราไซลีน บมจ. บางจาก และผู้ซื้อรายอื่นร้อยละ 15 ร้อยละ 3 ร้อยละ 5 ร้อยละ 3 และร้อยละ 21 ของมูลค่าขายสุทธิตามลำดับ และร้อยละ 11 ร้อยละ 2 ร้อยละ 4 ร้อยละ 4 และร้อยละ 23 ของมูลค่าขายสุทธิในงวดหกเดือนแรกของปี 2547 ตามลำดับ ด้วยเหตุที่ยอดขายของบริษัทฯ ขึ้นอยู่กับลูกค้าเพียงไม่กี่ราย บริษัทฯ อาจได้รับผลกระทบหากลูกค้าเหล่านี้ มีการเปลี่ยนแปลงฐานะทางการเงิน หรือผลการดำเนินงาน หรือ อุปสงค์ของสินค้า การที่บริษัทฯ มีความสัมพันธ์ที่ดีกับลูกค้าเหล่านี้ เป็นผลเนื่องมาจากความสามารถในการตอบสนองความต้องการที่เฉพาะเจาะจง เช่น น้ำมันเชื้อเพลิงเครื่องบินสำหรับหน่วยงานราชการ รวมไปถึงการจัดส่งที่ตรงต่อเวลา

ในปัจจุบันนี้ บมจ. ปตท.ซื้อผลิตภัณฑ์ปิโตรเลียมสำเร็จรูปสำหรับขายปลีกประมาณ 250,000 บาร์เรลต่อวัน คิดเป็นประมาณร้อยละ 33 ของส่วนแบ่งทางการตลาดในประเทศ เพื่อเป็นการสร้างความมั่นคงในการจัดหาผลิตภัณฑ์ปิโตรเลียมสำเร็จรูป บมจ. ปตท.ทำการซื้อผลิตภัณฑ์ดังกล่าวในปริมาณส่วนใหญ่ที่ บมจ. ปตท. ต้องการจากบริษัทฯ ในราคาตลาดในขณะนั้น ดังนั้นเมื่อความต้องการผลิตภัณฑ์น้ำมันสำเร็จรูปในประเทศเพิ่มสูงขึ้น จึงคาดว่าความต้องการของ บมจ. ปตท. จะสูงขึ้นด้วย บริษัทฯ จำหน่ายผลิตภัณฑ์ปิโตรเลียมสำเร็จรูปให้กับ บมจ. ปตท. ตาม สัญญา POCSA โดย บมจ. ปตท. และบริษัทฯ ตกลงที่จะซื้อขายผลิตภัณฑ์ปิโตรเลียมสำเร็จรูป ณ ราคาตลาด ตามขั้นตอนการกำหนดปริมาณของผลิตภัณฑ์ ข้อกำหนด และเงื่อนไขตามที่ระบุไว้ในสัญญา POCSA ทั้งนี้ ตามขั้นตอนการกำหนดปริมาณของผลิตภัณฑ์ บมจ. ปตท. ต้องเสนอชนิด และปริมาณของผลิตภัณฑ์ที่ บมจ. ปตท. ต้องการ ซึ่งต้องเป็นปริมาณอย่างน้อยร้อยละ 49.99 ของกำลังการกลั่นน้ำมันของบริษัทฯ จำนวน 220,000 บาร์เรลต่อวัน (ซึ่งจะเพิ่มขึ้นเป็น 270,000 บาร์เรลต่อวัน หลังจากโครงการเพิ่มกำลังการผลิตของ CDU-3 เสร็จสิ้น) และ บริษัทฯ จะแจ้งให้ทราบถึงชนิดและปริมาณผลิตภัณฑ์ที่บริษัทฯ สามารถส่งมอบให้ บมจ. ปตท. ได้ภายในเวลาที่ตกลงกันซึ่ง บมจ. ปตท. จะต้องซื้อผลิตภัณฑ์ในจำนวนที่บริษัทฯ ตกลงส่งมอบ นอกจากนี้ บมจ. ปตท. มีสิทธิพิเศษตามสัญญาที่จะซื้อผลิตภัณฑ์ในราคาตลาดในขณะนั้นก่อนลูกค้ารายอื่นในปริมาณสูงสุดร้อยละ 100 ของกำลังการกลั่นน้ำมันของบริษัทฯ ภายใต้เงื่อนไขที่ระบุไว้ในสัญญา POCSA นอกจากนี้ข้อตกลงดังกล่าว บริษัทฯ ยังได้เข้าทำสัญญาบริการรับจ้างกลั่นน้ำมันปิโตรเลียมดิบ กับ บมจ. ปตท. อีกด้วย โดย บมจ. ปตท. จะจัดส่งน้ำมันดิบ และวัตถุดิบที่ใช้ในการกลั่นน้ำมันให้แก่บริษัทฯ ในกรณีที่บริษัทฯ ได้มีการแจ้งความต้องการให้แก่ บมจ. ปตท. โดยตามสัญญาดังกล่าว บมจ. ปตท. ตกลงที่จะจัดส่งน้ำมันดิบและวัตถุดิบอื่นให้แก่บริษัทฯ และบริษัทฯ จะทำการกลั่นน้ำมันให้ บมจ. ปตท. โดยคิดค่าธรรมเนียมการกลั่นน้ำมันจาก บมจ. ปตท. สัญญานี้ ทำขึ้นเพื่อให้มั่นใจว่า บริษัทฯ จะมีน้ำมันดิบ และวัตถุดิบอื่น ๆ โดยเฉพาะอย่างยิ่งในสถานการณ์ที่ต้นทุนของน้ำมันดิบและวัตถุดิบสูงขึ้น และเพื่อให้ บมจ. ปตท. มั่นใจว่าจะสามารถจัดส่งผลิตภัณฑ์ผ่านเครือข่ายค้าปลีกผลิตภัณฑ์ของตน นอกจากนี้ บริษัทฯ ยังจำหน่ายผลิตภัณฑ์ปิโตรเลียมสำเร็จรูปให้กับ เชลล์ คาลเท็กซ์ และผู้ซื้ออื่น ๆ เช่น บมจ. บางจาก บริษัท ภาคใต้เชื้อเพลิง จำกัด (มหาชน) และบริษัท คอสโม ออยล์ จำกัด เป็นต้น เพื่อค้าปลีกต่อและให้แก่ บจ. ไทยพาราไซลีน โดยบริษัทฯ ได้จำหน่ายผลิตภัณฑ์ปิโตรเลียมสำเร็จรูปให้กับเชลล์และคาลเท็กซ์ตามสัญญาซื้อขายซึ่งมีการกำหนดให้ใช้ราคาซื้อขายอิงกับราคาตลาด

ผู้บริหารและทีมงานที่มีประสบการณ์และประสิทธิภาพในการทำงานสูง

กว่าสี่สิบปีมาแล้วที่ธุรกิจของบริษัทฯ ดำเนินการภายใต้การบริหารงานของบุคลากรที่มีประสบการณ์ โดยคณะผู้บริหารชุดปัจจุบันส่วนใหญ่ ได้บริหารบริษัทฯ มากกว่า 10 ปี ด้วยทีมงานและผู้บริหารเหล่านี้เอง ที่ทำให้บริษัทฯ ประสบความสำเร็จในการก้าวขึ้นเป็นโรงกลั่นน้ำมันชั้นนำของประเทศ และ โรงกลั่นน้ำมันที่มีความสำคัญมากแห่งหนึ่งในภูมิภาคเอเชีย แปซิฟิก บริษัทฯ เชื่อว่า พนักงานของบริษัทฯ ซึ่งมีความเชี่ยวชาญทางการปฏิบัติการ งานวิศวกรรม เทคโนโลยี การตลาด การเงินและส่วนอื่น ๆ ของบริษัทฯ เป็นผู้ที่ทำให้โรงกลั่นน้ำมันของบริษัทฯ เป็นโรงกลั่นน้ำมันที่มีประสิทธิภาพ และมีความน่าเชื่อถือที่สุดแห่งหนึ่งในทวีปเอเชีย

ความพร้อมในการผลิต (Operational Availability) ของโรงกลั่นน้ำมันของบริษัทฯ ซึ่งคำนวณจากระยะเวลาที่พร้อมในการผลิตเฉลี่ยต่อปีรวมถึงการบำรุงรักษาตามแผนที่กำหนดไว้ การซ่อมแซม การบำรุงรักษาที่ไม่ได้วางแผนไว้ และการหยุดดำเนินงานตามที่กฎหมายกำหนด ประมาณร้อยละ 95.5 ร้อยละ 96.9 ร้อยละ 97.3 และร้อยละ 96.8 ในปี 2544 2545 และ 2546 และในงวดหกเดือนแรกของปี 2547 ตามรายงานการประเมินผลการปฏิบัติการประจำปี 2546 ของ SGSI

2.5 กลยุทธ์ในการประกอบธุรกิจ

บริษัทฯ มีเป้าหมายที่จะเป็นผู้นำในธุรกิจการกลั่นน้ำมันในภูมิภาคเอเชีย แปซิฟิก โดยการเพิ่มส่วนแบ่งตลาดภายในประเทศ เพื่อเพิ่มผลกำไร และอัตราผลตอบแทนจากการลงทุน นอกจากนี้ บริษัทฯ ยังมุ่งหวังที่จะเป็นผู้ผลิตผลิตภัณฑ์ปิโตรเคมี และน้ำมันหล่อลื่นพื้นฐานในภูมิภาคเอเชียแปซิฟิกและผู้ผลิตไฟฟ้าแนวหน้าของประเทศ ซึ่งบริษัทฯ ได้มุ่งมั่นที่จะให้วัตถุประสงค์ดังกล่าวข้างต้นเป็นผลสำเร็จ โดยการขยายธุรกิจตามกลยุทธ์และแนวทางที่กำหนดโดยการดำเนินการดังต่อไปนี้

การขยายกำลังในการกลั่นน้ำมันเพื่อให้สามารถผลิตผลิตภัณฑ์น้ำมันปิโตรเลียมสำเร็จรูปตามความต้องการในประเทศที่เพิ่มขึ้นในอนาคต

โรงกลั่นน้ำมันของบริษัทฯ ได้ดำเนินการกลั่นน้ำมันที่กำลังการผลิตเต็มที่ตั้งแต่ปี 2546 อย่างไรก็ตาม บริษัทฯ มีความตั้งใจที่จะขยายกำลังการกลั่นน้ำมันเพื่อให้บริษัทฯ มีข้อได้เปรียบในการผลิตผลิตภัณฑ์ปิโตรเลียมสำเร็จรูปตามความต้องการที่เพิ่มขึ้นในอนาคต และเพื่อเพิ่มกำไรจากการกลั่นขั้นต้น ด้วยการปรับปรุงกระบวนการกลั่นน้ำมันของบริษัทฯ ให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น โดยบริษัทฯ ได้มีการเริ่มดำเนินการวางแผนเพิ่มกำลังการผลิตของ CDU-3 ซึ่งเป็นหน่วยกลั่นน้ำมันดิบที่ใหญ่ที่สุดของบริษัทฯ เพื่อให้สามารถผลิตวัตถุดิบเพิ่มขึ้นสำหรับหน่วยเปลี่ยนแปลงสภาพ โมเลกุล (Conversion Unit) โดยจะขยายกำลังการกลั่นน้ำมันจาก 220,000 บาร์เรลต่อวันเป็น 270,000 บาร์เรลต่อวัน บริษัทฯ เชื่อว่าการขยายกำลังการผลิตดังกล่าวจะทำให้บริษัทฯ สามารถใช้กำลังการกลั่นน้ำมันที่ยังมีอยู่ในหน่วยกลั่นต่อเนื่อง (Downstream Unit) ต่าง ๆ ได้มากขึ้น รวมถึงการใช้หน่วยเพิ่มออกเทนด้วยสารเร่งปฏิกิริยา (Continuous Catalyst Regeneration Platformer) และหน่วยแตกโมเลกุลด้วยสารเร่งปฏิกิริยาโดยใช้ไฮโดรเจนร่วม (Hydrocracking Unit) บริษัทฯ มีแผนการหยุดการเดินเครื่องหน่วย CDU-3 เป็นเวลา 30 วัน สำหรับการบำรุงรักษาครั้งใหญ่ (Major Turnaround Maintenance) ในช่วงไตรมาสที่สี่ของปี 2549 โดยจะจัดให้มีการต่อท่อส่งน้ำมันต่าง ๆ เข้าด้วยกันสำหรับโครงการเพิ่มกำลังการผลิตของหน่วย CDU-3 ในช่วงดังกล่าว และภายใน 15 วันหลังจากนั้นเพื่อจำกัดการหยุดทำงานของหน่วย CDU-3 ให้น้อยที่สุด

บริษัทฯ ได้รับอนุมัติจากคณะกรรมการบริษัทฯ ในการเพิ่มกำลังการผลิตของ CDU-3 แต่ยังมีได้มีการเข้าทำสัญญาก่อสร้าง รวมถึงยังไม่ได้รับการอนุญาตที่จำเป็นจากภาครัฐในการดำเนินการดังกล่าว บริษัทฯ คาดว่าค่าใช้จ่ายในการลงทุนในแผนงานนี้จะเป็นเงินประมาณ 100 ล้านดอลลาร์สหรัฐ ซึ่งบริษัทฯ จะนำเงินจำนวนประมาณ 50 ล้านดอลลาร์สหรัฐที่ได้จากการขายหุ้นในครั้งนี้อย่างต่อเนื่องและต่อประชาชนทั่วไป และส่วนที่เหลือจากทุนหมุนเวียนภายในเพื่อใช้ในการลงทุนดังกล่าว บริษัทฯ เชื่อมั่นว่าการเพิ่มกำลังการผลิตของ CDU-3 และหน่วยกลั่นต่อเนื่อง (Downstream Unit) ต่าง ๆ จะทำให้บริษัทฯ สามารถผลิตและได้รับประโยชน์จากการจำหน่ายผลิตภัณฑ์น้ำมันปิโตรเลียมสำเร็จรูปเพื่อตอบสนองความต้องการในประเทศที่เพิ่มขึ้นได้

การใช้สาธารณูปโภคที่มีอยู่ในการเพิ่มบทบาทในธุรกิจผลิตไฟฟ้า

บจ. ไทยออยล์เพาเวอร์ ซึ่งบริษัทฯ ถือหุ้นอยู่ร้อยละ 55 เป็นบริษัทผลิตไฟฟ้าจากโรงไฟฟ้าพลังความร้อนร่วมแบบโคเจนเนอเรชันโดยใช้ก๊าซธรรมชาติเป็นเชื้อเพลิง (Combined-Cycle Co-Generation Power Plant) ด้วยกำลังการผลิตไฟฟ้า 118 เมกะวัตต์ และไอน้ำ 168 ตันต่อชั่วโมง โดยจำหน่ายไฟฟ้าให้แก่ กฟผ. จำนวน 41 เมกะวัตต์ และจำหน่ายไฟฟ้าส่วนที่เหลือและไอน้ำให้แก่

บริษัทฯ บจ. ไทยพาราไซซีน และ บมจ. ไทยลูบเบส ในขณะที่ บจ. ผลิตไฟฟ้าอิสระ ซึ่ง บจ. ไทยออยล์เพาเวอร์ ถือหุ้นอยู่ร้อยละ 56 นั้น เป็นบริษัทที่ผลิตไฟฟ้าจากโรงไฟฟ้าพลังความร้อนร่วมโดยใช้ก๊าซธรรมชาติเป็นเชื้อเพลิง (Natural Gas-Fired Combined-Cycle Power Plant) ขนาด 700 เมกะวัตต์ ซึ่งจำหน่ายไฟฟ้าทั้งหมดให้แก่ กฟผ. โดยตรง

เพื่อตอบสนองการเติบโตทางเศรษฐกิจภายในประเทศ และการเพิ่มขึ้นของความต้องการการใช้ไฟฟ้าในประเทศ กฟผ. อาจเปิดโอกาสให้ผู้ลงทุนจากภาคเอกชนเข้าร่วมประมูลการสร้างโรงไฟฟ้าแห่งใหม่เพื่อตอบรับการขยายตัวของความต้องการไฟฟ้า และเพื่อป้องกันสภาวะไฟฟ้าขาดแคลน ซึ่งทางบริษัทฯ มีความจำนงที่จะยื่นข้อเสนอทำสัญญาจำหน่ายไฟฟ้ากับ กฟผ. ในนามของบริษัทฯ หรือบริษัทย่อยของบริษัทฯ เนื่องจากบริษัทฯ มีที่ดินและสาธารณูปโภค รวมถึงท่อส่งก๊าซธรรมชาติ ท่อส่งน้ำดิบ 2 ท่อและระบบสายส่งไฟฟ้าใหม่ บริษัทฯ จึงเชื่อมั่นว่าบริษัทฯ จะสามารถยื่นประมูลแข่งขันเพื่อเข้าทำสัญญาจำหน่ายไฟฟ้าให้แก่ กฟผ. ด้วยข้อเสนอที่สามารถแข่งขันกับรายอื่น ๆ ได้ อย่างไรก็ตาม สัญญาดังกล่าวยังขึ้นอยู่กับระเบียบการจัดซื้อและปริมาณไฟฟ้าที่ ต้องการของ กฟผ. ในบริเวณภาคตะวันออกเฉียงเหนือของประเทศไทย เมื่อใดที่ กฟผ. มีการจัดสัมปทาน และ กฟผ. ตกลงที่จะจัดสรรกำลังการผลิตไฟฟ้า บริษัทฯ จึงจะสามารถเข้าประมูลเพื่อเข้าทำสัญญาจำหน่ายไฟฟ้ากับ กฟผ. ได้ บริษัทฯ คาดหมายว่า รายได้ที่ล้นเกินจาก สัญญาระยะยาวนี้จะส่งผลให้บริษัทฯ มีรายได้ที่มั่นคง ต่างจากอุตสาหกรรมการกลั่นน้ำมันและอุตสาหกรรมปิโตรเคมี ซึ่งมีความผันผวนสูงตามสถานการณ์และฤดูกาล

นอกจากนี้ บริษัทฯ หรือบริษัทย่อยยังมีแผนที่จะขยายกำลังการผลิตไฟฟ้าเพื่อสนองความต้องการใช้ไฟฟ้าของบริษัทฯ ที่เพิ่มขึ้นในอนาคต โดยในส่วนของบริษัทฯ นั้น บริษัทฯ อาจเพิ่มการลงทุนในธุรกิจผลิตไฟฟ้าโดยการเข้าถือหุ้นในบริษัทย่อยที่ ประกอบธุรกิจไฟฟ้าเพิ่มเติมหรือในบริษัทอื่น ๆ ที่ประกอบธุรกิจผลิตไฟฟ้า

การเพิ่มกำไรในการกลั่นน้ำมันและการบริหารต้นทุนให้มีประสิทธิภาพ

บริษัทฯ มีความมุ่งมั่นที่จะเพิ่มกำไรในการกลั่นน้ำมันของบริษัทฯ ด้วยโครงการเพิ่มประสิทธิภาพในการบริหาร ไฮโดรคาร์บอน (Hydrocarbon Management Review หรือ HMR) ซึ่งมุ่งเน้นในการหาช่องทางการเพิ่มผลกำไรจากการกลั่น ขึ้นต้นโดยการปรับปรุงประสิทธิภาพกระบวนการคัดเลือกวัตถุดิบ การพัฒนากระบวนการผลิตของหน่วยการผลิต การปรับการใช้ ไฮโดรคาร์บอนต่าง ๆ ในโรงกลั่นให้มีประสิทธิภาพ การพัฒนาการจำหน่าย และการจัดระบบการดำเนินงาน และจากความร่วมมือ กับโรงกลั่นน้ำมันและโรงงานผลิตภัณฑ์ปิโตรเคมีในบริเวณใกล้เคียง บริษัทฯ ได้วางแผนการในการลดรายจ่ายอย่างต่อเนื่อง เพื่อเพิ่มผลตอบแทน และให้ความสำคัญในการบริหารจัดการการใช้พลังงาน และการควบคุมการสูญเสีย ตลอดจนการเพิ่มการใช้งานของหน่วยเปลี่ยนแปลงสภาพโมเลกุล (Conversion Unit) โดยเฉพาะหน่วยแตกโมเลกุลด้วยสารเร่งปฏิกิริยาโดยใช้ไฮโดรเจนร่วม (Hydrocracking Unit) และหน่วยเพิ่มออกเทนด้วยสารเร่งปฏิกิริยา (Continuous Catalyst Regeneration Platformer) ตลอดระยะเวลาที่ผ่านมา บริษัทฯ ได้ใช้และจะยังคงใช้เทคโนโลยีที่ได้มีการพิสูจน์แล้วมาพัฒนากระบวนการผลิต เพื่อลดความเสี่ยงต่อการหยุดการผลิต ซึ่งจะส่งผลให้การใช้งานของหน่วยผลิตต่าง ๆ มีประสิทธิภาพสูงสุด

บริษัทฯ ประสงค์ที่จะขยายธุรกิจการขนส่งน้ำมันและผลิตภัณฑ์ปิโตรเคมี โดยบริษัทฯ หรือ บจ. ไทยออยล์มารีน อาจพิจารณาเข้าทำสัญญาร่วมทุนหรือซื้อหรือควบกิจการกับบริษัทเดินเรืออื่น ๆ ในอนาคตเพื่อซื้อเรือบรรทุก รวมถึงเรือบรรทุก น้ำมันขนาดใหญ่ นอกชายฝั่งเพิ่มขึ้น ซึ่งบริษัทฯ เห็นว่าเป็นโอกาสที่ดีในการลงทุน

บริษัทฯ เป็นเจ้าของและใช้ทุนผูกเรือน้ำลึกที่สามารถรับน้ำมันดิบ 1.5 ล้านบาร์เรลจากเรือบรรทุกน้ำมันขนาดใหญ่ นอกชายฝั่ง บริษัทฯ อาจพิจารณาขยายความยาวของท่อส่งน้ำมันดิบใต้ทะเลที่เชื่อมทุนผูกเรือน้ำลึกเพื่อที่จะสามารถนำน้ำมันดิบ จากเรือบรรทุกน้ำมันขนาดใหญ่ขึ้นและรับน้ำมันดิบให้ได้มากถึง 2.0 ล้านบาร์เรล บริษัทฯ เชื่อว่าการขยายดังกล่าวจะช่วยลดต้นทุน ค่าขนส่งน้ำมันดิบที่ซื้อได้

นอกจากนี้ บริษัทฯ ได้รับอนุมัติจากคณะกรรมการบริษัทฯ ในการติดตั้งหน่วยลดสารปรอท (Mercury Adsorption Unit) ให้แล้วเสร็จภายในสิ้นปี 2548 เพื่อกำจัดปริมาณสารปรอทในผลิตภัณฑ์ขั้นกึ่งสำเร็จรูป (Intermediate Products) ที่ได้จากกระบวนการกลั่นน้ำมันดิบจากแหล่งในประเทศ ซึ่งจะทำให้บริษัทฯ สามารถใช้น้ำมันดิบในประเทศได้มากขึ้นเนื่องจากมีราคาถูกกว่าน้ำมันดิบที่นำเข้า

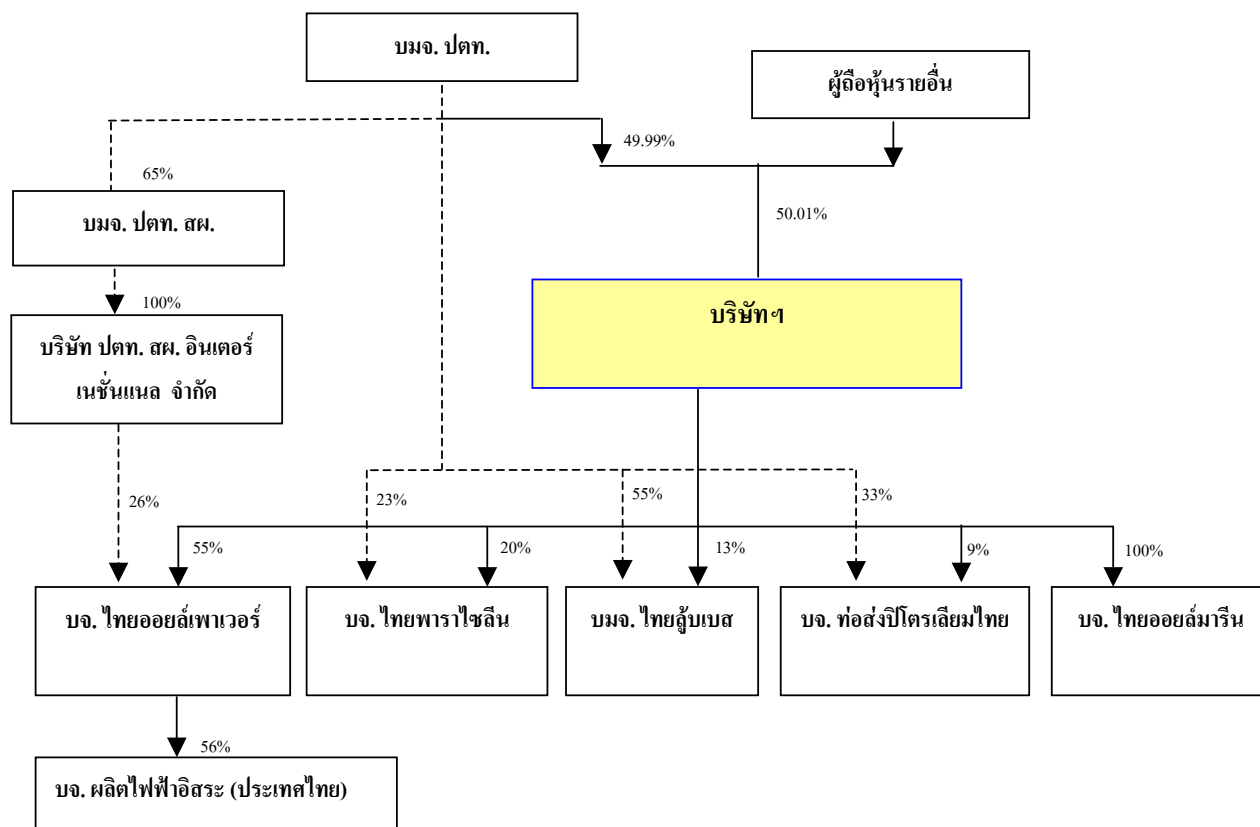
การกำหนดกลยุทธ์ในการเป็นผู้ประกอบการกลั่นน้ำมันเป็นหลัก (Pure Play Refiner)

บริษัทฯ ดำเนินธุรกิจกลั่นน้ำมันเป็นหลัก โดยไม่มีหน่วยสำรวจขุดเจาะหรือ หน่วยผลิตน้ำมันดิบ ไม่มีสถานีจำหน่ายน้ำมันหรือผลิตภัณฑ์ที่จำหน่ายภายใต้ตราสินค้าของบริษัทฯ นอกจากสถานีจำหน่ายน้ำมัน 3 แห่งเพื่อเหตุผลในการประชาสัมพันธ์ ดังนั้น การจัดจำหน่ายของบริษัทฯ จึงไม่ยึดอยู่กับสถานีจำหน่ายน้ำมันใด ๆ ของบริษัทฯ เอง และบริษัทฯ ไม่มี ความจำเป็นที่ต้องก่อภาระค่าใช้จ่ายในการสำรวจขุดเจาะและการผลิตน้ำมันดิบรวมถึงค่าใช้จ่ายในการรักษาตราสินค้า ดังนั้น บริษัทฯ จึงสามารถที่จะมุ่งความสนใจทั้งหมดในการพัฒนาประสิทธิภาพกระบวนการกลั่นและการจัดส่งผลิตภัณฑ์ปิโตรเลียมสำเร็จรูปผ่านช่องทางการจัดจำหน่ายต่าง ๆ เพื่อให้ได้กำไรสูงสุด ค่าใช้จ่ายในการบริหารและการลงทุนของบริษัทฯ จึงเป็น ไปเพื่อพัฒนากระบวนการกลั่นในปัจจุบัน และการพัฒนาปรับปรุงกำลังการผลิต โดยการเพิ่มกำลังการผลิตและขยายโรงกลั่นน้ำมัน นอกจากนี้ บริษัทฯ มิได้มีการแข่งขันกับลูกค้าของบริษัทฯ เองในธุรกิจการค้าปลีกของผลิตภัณฑ์ปิโตรเลียมสำเร็จรูปในตลาด ภายในประเทศเหมือนอย่างเช่นคู่แข่งรายอื่น ๆ ที่มีทั้งธุรกิจการกลั่นน้ำมันและธุรกิจการค้าปลีก

การรวมและการขยายธุรกิจผลิตภัณฑ์ปิโตรเคมี

บริษัทฯ มีแผนที่จะรวมธุรกิจการผลิตของ บจ. ไทยพาราไซลีน ซึ่งบริษัทฯ ถือหุ้นอยู่ประมาณร้อยละ 20 เข้ากับธุรกิจกลั่นน้ำมันของบริษัทฯ เนื่องจากมีสถานที่ซึ่งตั้งอยู่ในบริเวณใกล้เคียง และมีท่อที่เชื่อมต่อกับ โรงกลั่นน้ำมันของบริษัทฯ สำหรับการส่งมิทซ์ไซลีนส์ให้ บจ. ไทยพาราไซลีน และการส่งผลิตภัณฑ์พลอยได้กลับสู่บริษัทฯ บริษัทฯ ได้เข้าทำสัญญากับผู้ถือหุ้นรายอื่นของ บจ. ไทยพาราไซลีน เมื่อวันที่ 16 กันยายน 2547 เพื่อเข้าซื้อหุ้นทั้งหมดของ บจ. ไทยพาราไซลีน ในจำนวนเงินรวมทั้งสิ้น 40,387,369 ดอลลาร์สหรัฐ ตามสัญญาซื้อขายหุ้น ผู้ถือหุ้นของ บจ. ไทยพาราไซลีน ที่ขายหุ้นและแสดงเจตจำนงที่จะซื้อหุ้นเดิมของบริษัทฯ จะนำเงินที่ได้จากการขายหุ้นดังกล่าวทั้งหมดหรือบางส่วนเข้าซื้อหุ้นเดิมของบริษัทฯ ที่ได้จัดสรรไว้ใน การเสนอขายหุ้นใน ครั้งนี้ในราคาเดียวกับราคาที่เสนอขายแก่ประชาชนโดยหุ้นของบริษัทฯ ที่ผู้ขายได้รับจะถูกห้ามขายมีกำหนดระยะเวลา 2 ปี นับจากวันแรกที่หุ้นของบริษัทฯ เข้าทำการซื้อขายในตลาดหลักทรัพย์ฯ หากบริษัทฯ และผู้ถือหุ้นรายอื่นของ บจ. ไทยพาราไซลีน ไม่สามารถปฏิบัติตามข้อกำหนดและเงื่อนไขของสัญญาซื้อขายหุ้นได้ บริษัทฯ อาจไม่สามารถทำการซื้อขายหุ้นของ บจ. ไทยพาราไซลีน สำเร็จลุล่วง นอกจากนี้ การซื้อขายหุ้นของ บจ. ไทยพาราไซลีน จะเกิดขึ้นต่อเมื่อการเสนอขายหุ้นต่อประชาชนทั่วไปใน ครั้งนี้สำเร็จลุล่วง โดยหลังจากการซื้อหุ้นดังกล่าวข้างต้นของบริษัทฯ บริษัทฯ ต้องการให้ บจ. ไทยพาราไซลีนคงความเป็นนิติบุคคลแยกต่างหากจากบริษัทฯ อย่างไรก็ตาม บริษัทฯ มีแผนการที่จะรวมการผลิตของ บจ. ไทยพาราไซลีนเข้ากับโรงกลั่นของ บริษัทฯ โดยมีแผนการขยายการผลิตพาราไซลีนอีกประมาณร้อยละ 41 หรือ จากปัจจุบัน 289,000 ตันต่อปีให้เป็น 407,000 ตันต่อปี โดยคาดว่าโครงการขยายการผลิตดังกล่าวจะแล้วในไตรมาสที่ 4 ของปี 2549 นอกจากนี้ บริษัทฯ ยังมีแผนที่จะผลิตมิทซ์ไซลีนส์เพิ่มขึ้นโดยการปรับปรุงหน่วยผลิตที่ไม่มีโรงงานในปัจจุบันให้สามารถแปลงสภาพอะโรมาติกเป็นมิทซ์ไซลีนส์ บริษัทฯ คาดว่า ต้นทุนในการลงทุนขยายการผลิตและการปรับปรุงหน่วยผลิตเดิมดังกล่าวจะมีจำนวนประมาณ 40 ล้านดอลลาร์สหรัฐ นอกจากนี้ บริษัทฯ เชื่อว่าการรวมธุรกิจดังกล่าวจะทำให้บริษัทฯ มีความคล่องตัวในการประกอบการซึ่งจะส่งผลให้ต้นทุนในการดำเนินการลดต่ำลง ทำให้บริษัทฯ แน่ใจได้ว่าจะสามารถขายมิทซ์ไซลีนส์ในตลาดภายในประเทศได้ และมั่นใจได้ว่าจะรักษาระดับกำไรเอาไว้ได้ถึงแม้จะเกิดภาวะราคาพาราไซลีนและมิทซ์ไซลีนส์ผันผวนในอนาคต

นอกจากนี้ บริษัทฯ ยังมีความตั้งใจที่จะรวมธุรกิจของ บมจ. ไทยลูบเบส ซึ่งบริษัทถือหุ้นอยู่ร้อยละ 13 บริษัทฯ ได้เข้าทำสัญญากับผู้ถือหุ้นรายอื่นของ บมจ. ไทยลูบเบส เมื่อวันที่ 16 กันยายน 2547 เพื่อเข้าซื้อหุ้นทั้งหมดของ บมจ. ไทยลูบเบส ในจำนวนเงินรวมทั้งสิ้น 47,849,998 ดอลลาร์สหรัฐ ตามสัญญาซื้อขายหุ้น ผู้ถือหุ้นของ บมจ. ไทยลูบเบส ที่ขายหุ้นและแสดงเจตจำนงที่จะซื้อหุ้นเดิมของบริษัทฯ จะนำเงินที่ได้จากการขายหุ้นดังกล่าวทั้งหมดหรือบางส่วนเข้าซื้อหุ้นเดิมของบริษัทฯ ที่ได้จัดสรรไว้ในการเสนอขายหุ้นในครั้งนี้ในราคาเดียวกับราคาที่เสนอขายแก่ประชาชนโดยหุ้นของบริษัทฯ ที่ผู้ขายได้รับจะถูกห้ามขายมีกำหนดระยะเวลา 2 ปี นับจากวันแรกที่หุ้นของบริษัทฯ เข้าทำการซื้อขายในตลาดหลักทรัพย์ฯ หากบริษัทฯ และผู้ถือหุ้นรายอื่นของ บมจ. ไทยลูบเบส ไม่สามารถปฏิบัติตามข้อกำหนดและเงื่อนไขของสัญญาซื้อขายหุ้นได้ บริษัทฯ อาจไม่สามารถทำการซื้อขายหุ้นของ บมจ. ไทยลูบเบส สำเร็จลุล่วง นอกจากนี้ การซื้อขายหุ้นของ บมจ. ไทยลูบเบส จะเกิดขึ้นต่อเมื่อการเสนอขายหุ้นต่อประชาชนทั่วไปในครั้งนี้สำเร็จลุล่วง โดยหลังจากการซื้อหุ้นดังกล่าวข้างต้น บริษัทฯ ต้องการให้ บมจ. ไทยลูบเบส คงความเป็นนิติบุคคลแยกต่างหากจากบริษัทฯ องค์กรใด บริษัทฯ มีแผนการที่จะต่อท่อขนส่งผลิตภัณฑ์ระหว่างโรงงานของ บมจ. ไทยลูบเบส เข้ากับโรงกลั่นของบริษัทฯ ด้วยต้นทุนที่ต่ำเพียงประมาณ 3 ล้านดอลลาร์สหรัฐ เพื่อรองรับการรวมการประกอบธุรกิจที่อาจเกิดขึ้นในอนาคต หลังจากที่โครงการเพิ่มกำลังการผลิต CDU-3 สำเร็จในปี 2549 บริษัทฯ อาจทำการจัดหาวัตถุดิบหลักให้แก่ บมจ. ไทยลูบเบส บริษัทฯ ยังอาจปรับระดับการผลิตผลิตภัณฑ์น้ำมันหล่อลื่นพื้นฐาน และใช้กำลังการผลิตส่วนที่เหลือของหน่วยกลั่นสุญญากาศ (High Vacuum Unit) และหน่วย Propane Deasphalting Unit ของ บมจ. ไทยลูบเบส ที่มีประสิทธิภาพสูงกว่า และให้ผลตอบแทนที่สูงกว่าหน่วยกลั่นสุญญากาศ (High Vacuum Unit) ของบริษัทฯ เพื่อใช้แปลงลง เรสิดิว (Long Residue) ให้เป็นวัตถุดิบประเภท Hydrocracker เพื่อพัฒนาให้เป็นผลิตภัณฑ์ที่เป็น Light Product และ Middle Distillate มากขึ้น นอกจากนี้ บริษัทฯ เชื่อว่า บมจ. ไทยลูบเบส สามารถผลิตผลิตภัณฑ์น้ำมันหล่อลื่นพื้นฐานกลุ่ม 3 (Group III) ซึ่งเป็นผลิตภัณฑ์ชนิดพิเศษที่มีคุณภาพและมูลค่าสูงกว่าผลิตภัณฑ์น้ำมันหล่อลื่นพื้นฐานชนิดอื่นๆ ที่ บมจ. ไทยลูบเบส ผลิตอยู่ในปัจจุบัน โดยใช้วัตถุดิบจาก Hydrocracker Bottom Stream ของบริษัทฯ โดยบริษัทฯ จะจัดหาวัตถุดิบหลัก อันได้แก่ Arabian Light Long Residue ซึ่งมาจากกระบวนการกลั่นน้ำมันดิบ Arabian Light ของบริษัทฯ ทั้งนี้ การที่บริษัทฯ จะสามารถผลิตวัตถุดิบดังกล่าวได้ในราคาที่เป็นที่พอใจ บริษัทฯ จะต้องได้รับลง เรสิดิว (Long Residue) จาก บมจ. บางจากในปริมาณเดียวกันและในราคาที่เป็นที่พอใจด้วยเช่นกัน นอกจากนี้ บริษัทฯ ยังอาจได้รับประโยชน์จากการลดต้นทุนในการเช่าหามือไอ่น้ำและอุปกรณ์ผลิตไฟฟ้าจาก บมจ. ไทยลูบเบสได้

2.6 โครงสร้างการถือหุ้นของบริษัทฯ⁽¹⁾ และการถือหุ้นของบริษัทฯ ในบริษัทอื่น ๆ⁽²⁾

(1) ข้อมูลจากตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย ณ วันที่ 13 กันยายน 2547

(2) ข้อมูลตามสมุดทะเบียนผู้ถือหุ้นล่าสุด

ปัจจุบัน บริษัทฯ และบมจ. ปตท. ถือหุ้นทางตรงร่วมกันในบจ. ไทยพาราไซลีน และบมจ. ไทยลูปเบส และบมจ. ปตท. ถือหุ้นทางอ้อมในบจ. ไทยออยล์เพาเวอร์ และบจ. ผลิตไฟฟ้าอิสระ โดยกรณีบจ. ไทยพาราไซลีนและบมจ. ไทยลูปเบส นั้น บริษัทฯ ได้เข้าทำสัญญาซื้อหุ้นทั้งหมดในบจ. ไทยพาราไซลีน และบมจ. ไทยลูปเบส จากผู้ถือหุ้นเดิมของบริษัทดังกล่าว รวมทั้งบมจ. ปตท. เมื่อวันที่ 16 กันยายน 2547

สำหรับ บจ. ไทยออยล์เพาเวอร์ นั้น เดิมบริษัทฯ เป็นผู้ถือหุ้นทั้งหมด อย่างไรก็ตาม เมื่อเกิดวิกฤตการณ์ทางการเงินในปี 2540 ประกอบกับภาวะกำลังการกลั่นในประเทศสูงกว่าความต้องการ จึงทำให้บริษัทฯ ประสบปัญหาสภาพคล่อง เนื่องจากกำไรจากการกลั่นขั้นต้นลดต่ำลง ในขณะที่มูลหนี้เงินกู้เพิ่มสูงขึ้นจากค่าเงินบาทที่อ่อนตัวลงอย่างมาก ทำให้บริษัทฯ ต้องปรับโครงสร้างหนี้กับเจ้าหนี้กว่า 130 รายจนแล้วเสร็จในปี 2543 ภายใต้แผนปรับโครงสร้างหนี้ บริษัทฯ จำเป็นต้องจัดหาเงินสดเพื่อใช้ซื้อคืนหนี้ที่ส่วนลดร้อยละ 49 โดยให้จัดหาเงินดังกล่าวจากการจำหน่ายสินทรัพย์ที่ไม่ใช่ธุรกิจหลักของบริษัทฯ ดังนั้น บริษัทฯ จึงได้สรรหาพันธมิตรร่วมทุนที่จะสามารถสนับสนุนการเติบโตของธุรกิจของ บจ. ไทยออยล์เพาเวอร์ได้ในอนาคต และได้ตกลงจำหน่ายหุ้นร้อยละ 26 ให้กับบริษัท ปตท. สผ. อินเตอร์เนชั่นแนล จำกัด และจำหน่ายหุ้นร้อยละ 19 ให้กับบริษัท อิเล็กทริก เพาเวอร์ ดีเวลลอปเม้นท์ จำกัด

ทั้งนี้ บริษัทฯ มีมาตรการดูแลในกรณีหากบริษัทฯ และบริษัทย่อยมีรายการที่เป็นรายการกับบมจ. ปตท. บริษัทฯ มีนโยบายการเข้าทำรายการระหว่างกัน โดยจะปฏิบัติให้เป็นไปตามระเบียบของสำนักงานคณะกรรมการกำกับหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์และของตลาดหลักทรัพย์ฯ รวมทั้งเป็นไปตามมาตรฐานการบัญชีเรื่องการเปิดเผยข้อมูลเกี่ยวกับบุคคล หรือกิจการที่เกี่ยวข้องกันซึ่งกำหนดโดยสมาคมนักบัญชีและผู้สอบบัญชีรับอนุญาตแห่งประเทศไทย โดยสามารถดูรายละเอียดเพิ่มเติมในข้อ 11.5 “นโยบายเกี่ยวกับการเข้าทำรายการระหว่างกันในอนาคต”